

b19064

ความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการของข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน :
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

Status Satisfaction of the Rare-Professional Government Officers :
Department of Health, Ministry of Public Health.

วิทยานิพนธ์
โดย
นายโสภณ อรุณแสง

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาลึกซึ้ง
พัฒนบริหารศาสตร์มหาวิทยาลัย (พัฒนาสังคม)
พ.ศ. 2537

วิทยานิพนธ์

ความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการของข้าราชการสายวิชาชีพที่
ขาดแคลน : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
Status Satisfaction of The Rare-Professional
Government Officers : Department of Health,
Ministry of Public Health.

โดย

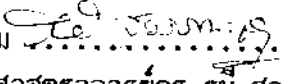
นายโสภณ อรุณแสง
Mr. Sophon Arunsaeng

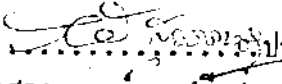
นักศึกษาคณะพัฒนาสังคม วันที่ 9 รหัส 520331005

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(พัฒนาสังคม) ได้

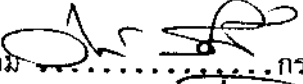
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

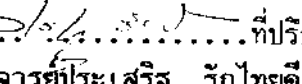
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

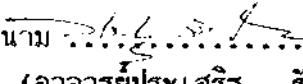
ลงนาม ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. รพี สุวรรณะชญ)
วันที่ 1 มีนาคม 2537

ลงนาม ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร. รพี สุวรรณะชญ)
วันที่ 26 เมษายน 2537

ลงนาม ที่ปรึกษา
(อาจารย์วิชัย รุปร่างดี)
วันที่ 1 มีนาคม 2537

ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์วิชัย รุปร่างดี)
วันที่ 26 เมษายน 2537

ลงนาม ที่ปรึกษา
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 1 มีนาคม 2537

ลงนาม กรรมการ
(อาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี)
วันที่ 26 เมษายน 2537

คณะพัฒนาสังคม อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

.....คนบดี
(นายวิชัย รุปร่างดี)
วันที่ 29 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

- วิทยานิพนธ์ : ความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข
- โดย : นายโสภณ อรุณแสง
- ปริญญา : ศึกษานิพนธ์การศึกษาระดับปริญญาโท (พัฒนาสังคม)
- วิชาเอก : การวิเคราะห์และวางแผนทางสังคม
- ปีการศึกษา : 2537
-

การศึกษานี้มุ่งศึกษา (1) ลักษณะทั่วไปของข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพของคู่สมรส จำนวนบุตรในความอุปการะ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง สถานที่ทำงาน ระยะเวลาที่ปฏิบัติงานในกรมอนามัย อายุการรับราชการ เงินเดือน และรายได้ครอบครัว (2) ระดับความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการของข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน จำแนกเป็น 6 มิติย่อย คือ หน่วยงาน ด้วงงานที่ปฏิบัติ เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา สภาพแวดล้อมในการทำงาน เงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนและผลประโยชน์เกื้อกูล (3) ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการของข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน ได้แก่ ความยุติธรรมในหน่วยงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ความก้าวหน้าในหน้าที่การงานและความมีศักดิ์ศรีในอาชีพ

ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ถึงข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลนที่ปฏิบัติงานในกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ในส่วนกลาง (กรุงเทพฯ) และส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย แพทย์ (46 คน) ทันตแพทย์ (44 คน) วิศวกร (5 คน) และเภสัชกร

(5 คน) ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน ซึ่งผู้ศึกษาใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อสรุปลักษณะทั่วไปของกลุ่มข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลนที่ศึกษา และใช้วิธีการสถิติอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีการคัดเลือกตัวแปรอิสระเข้าสู่สมการแบบ Forward selection และ Enter เพื่ออธิบายอิทธิพลและลำดับความสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม และอธิบายชุดตัวแปรอิสระ

1. ลักษณะทั่วไป

กลุ่มข้าราชการฯ ที่ศึกษา เป็นชาย (53.0%) มากกว่าหญิง (47.0%) อายุเฉลี่ยประมาณ 37 ปี เกือบครึ่งหนึ่งของกลุ่มข้าราชการฯ (44.0%) มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มากกว่าครึ่ง (58.0%) ของกลุ่มข้าราชการฯ สมรสแล้วและอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัว อาชีพของคู่สมรสส่วนใหญ่ 36.0% รับราชการ เกือบครึ่งหนึ่ง (42.0%) มีบุตรในความอุปการะ 1-2 คน และเป็นผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาโท (46.0%) ของกลุ่มข้าราชการฯ ที่ศึกษาประกอบด้วย แพทย์ (46.0%) ทันตแพทย์ (44.0%) จำนวนใกล้เคียงกัน ส่วนวิศวกร (5.0%) และเภสัชกร (5.0%) มีจำนวนน้อย ประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มข้าราชการฯ (29.0%) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งระดับ 8 ประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มข้าราชการฯ เป็นผู้ปฏิบัติงานในกรมอนามัย 1-5 ปี (31.0%) มีอายุการรับราชการระหว่าง 11 - 15 ปี (28.0%) ประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มข้าราชการฯ มีเงินเดือนระหว่าง 6,000 - 10,000 บาท (33.0%) และประมาณหนึ่งในสามของกลุ่มข้าราชการฯ มีรายได้ครอบครัวรวมกันตั้งแต่ 30,000 บาทต่อเดือน (30.0%)

2. ระดับความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการ

เมื่อวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการตามมิติย่อย คือ

- (1) หน่วยงาน ($\bar{X} = 8.37$) (2) ตั๋วงานที่ปฏิบัติ ($\bar{X} = 10.17$) (3) เพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 10.27$) (4) ผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 14.15$) (5) สภาพแวดล้อมในการทำงาน ($\bar{X} = 16.01$) (6) เงินเดือน สวัสดิการ ค่าตอบแทนและผลประโยชน์เกื้อกูล ($\bar{X} = 13.22$) พบว่าข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลนมีความพึงพอใจระดับ "ปานกลาง" ในทุกมิติย่อย ($\bar{X} = 72.19$)

3. ปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการ

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่าปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการของข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน ได้แก่ (1) ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา ($\bar{X} = 54.21$) (2) ความมีศักดิ์ศรีในอาชีพ ($\bar{X} = 21.87$) และ (3) ความยุติธรรมในหน่วยงาน ($\bar{X} = 15.34$)

4. ข้อเสนอแนะ

ข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน เสนอแนะว่า ควรปรับปรุง (1) ทัศนคติของข้าราชการต่องานราชการ (2) ลักษณะงานราชการ (3) ค่าตอบแทน (4) ผู้บังคับบัญชา (5) ความร่วมมือในการปฏิบัติงานระหว่างเพื่อนร่วมงาน (6) โครงสร้างของหน่วยงาน (7) ความก้าวหน้าในราชการ (8) ความยุติธรรมในหน่วยงาน (9) ความสะดวกในการปฏิบัติงาน (10) สร้างความมั่นคงในอาชีพราชการ และ (11) ความมีเกียรติยศ และศักดิ์ศรีในสังคม

ผู้ศึกษา ให้ข้อเสนอแนะการปรับปรุงประเด็นต่าง ๆ เพื่อยกระดับความพึงพอใจในการเป็นข้าราชการของข้าราชการสายวิชาชีพที่ขาดแคลน ได้แก่ (1) ข้าราชการ (2) ตัวงานที่ปฏิบัติ (3) ผู้บังคับบัญชา (4) เพื่อนร่วมงาน (5) สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงาน (6) สวัสดิการ และ (7) ระบบคุณธรรมในองค์กร

ABSTARCT

THESIS : Status Satisfaction of the Rare - Professional
Government Officers : Department of Health, Ministry
of Public Health.

BY : Mr. Sopon Arunsaeng

DEGREE : Master of Art (Social Development)

MAJOR : Social Analysis and Planning

ACADEMIC YEAR : 1994

The study aims to analyze : (1) General characteristics of the Rare-Professional government officers which are sex, age, marital status, spouse's occupation, numbers of children, educational level, position held, location and duration of working, salary and family's income (2) Degree of status satisfaction of the Rare-Professional government officers classified into 6 categories; organization working activities colleagues, superintendent, working environment, salary, welfare, and fringe benefit. (3) Factors effecting the officers' satisfaction which are equal of working opportunity, relationship with their colleagues and superintendent, professional progression and prestige.

Data collection by posting the questionnaires to the Rare-professional Government officers in Bangkok and regional officers under the Department of Health, Ministry of Public Health. Completed questionnaires were sent back covering 46 doctors, 44 dentists, 5 engineers and 5 pharmacists. Descriptive statistics (percentage, arithmetic mean and standard deviation) and inferential statistic (Multiple regression analysis) were employed to analyze general characteristics of the sample and relationship between independent variables and the dependent variable.

1. General Status.

The sample was composed of male (53.0%) more than female (47.0%). Their average age about 37 years old. Nearly half of them (44.0%) were between 31 - 40 years old. More than half (58.0%) were married and stayed with their spouses. About 36.0% of their spouse's are government officers. Almost half (42.0%) have 1-2 children and held master degree (46.0%). The sample consisted of doctors (46.0%) dentists (44.0%) engineers (5.0%) and pharmacists (5.0%). About 29.0% of them held position in level 8. One third of the samples (31.0%) has worked in the Department of Health for 1-5 years. About 28.0% of them has been government officers for 11-15 years. One third of them (33.0%) had saraly about 6,000-10,000 bahts and had family income more than 30,000 bahts per month (30.0%).

2. Degree of status satisfaction.

The statistical analysis in 6 categories of their status satisfaction which are (1) organization ($\bar{X} = 8.3$) (2) working activities ($\bar{X} = 10.17$) (3) colleagues ($\bar{X} = 10.27$) (4) superintendent ($\bar{X} = 14.15$) (5) working environment ($\bar{X} = 16.01$) (6) salary, welfare and fringe benefit ($\bar{X} = 13.22$) showed that the degree of status satisfaction of the officers was medium ($\bar{X} = 72.19$).

3. Factors effecting the officers' satisfaction.

The multiple regression analysis showed that the factors are (1) The relationship with colleagues and superintendent (2) Professional prestige and (3) equal of working opportunity.

4. Recommendations.

The Rare-Professional government officers recommended to improve :- (1) The officers' attitudes toward civil service (2) civil service working method (3) structure salary and fringe benefits (4) superintendents' working attitudes (5) colleagues' Cooperation (6) organizational structure (7) professional progression (8) equal working opportunity (9) working convenience (10) working security (11) social recognition.

The reseacher's recommended to improve :- (1) The officers' working attitudes (2) civil service working method (3) superintendents' working attitudes (4) colleagues' cooperation (5) working environment (6) welfare and (7) Merit System in the organization.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.รพี สุวรรณะชญ
ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์วิชัย รูปคำดี และอาจารย์ประเสริฐ รักไทยดี
กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ ข้าราชการสายวิชาชั้นที่ขาดแคลนในกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขที่ได้
ให้ความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถามในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่กองการ
เจ้าหน้าที่ กรมอนามัย และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือจนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้

ผู้ศึกษาหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ คงจะเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้บ้าง ไม่น่ามากนัก

นายโสภณ อรุณแสง